

РЕШЕНИЕ

№ 39000

гр. София, 09.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 85 състав, в
публично заседание на 21.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Биляна Икономова

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **7477**
по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе
предвид следното:

Производството е чл. 26, ал. 12 ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на М. Т. М., [дата на раждане], гражданин на И., против заповед рег. № 513з-5889/29.05.2026 г. на „за“ началника на отдел „Миграция“ - Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/.

Изложени са съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед. Същата били издадена при допуснати съществени процесуални нарушения, при неспазване на материалния закон и неговата цел /чл. 6 АПК/. Твърди се, че законодателят е възложил на Българска търговско-промишлена палата /БТПП/ изключителна компетентност да регистрира търговски представителства на чуждестранни лица и да удостоверява обстоятелствата, свързани с тяхната регистрация и дейност. В случая жалбоподателят бил търговски представител на А. А. Вила С. К. /А. А. Vila S. C./ и Х. А. Ко /Н. А. Co./, като именно поради това бил подал заявление за продължаване срока на предоставеното му продължително пребиваване. Жалбоподателят бил представил изискуемите от БТПП документи, вкл. и на отдел „Миграция“, като не ставало ясно какви точно доказателства за дейността за периода от 01.04.2025 г. до момента следвало допълнително да представи. Оспорва твърденията, че не били представени данни за срещи, сключени договори и осъществени „други взаимоотношения“. Оспорваният акт бил издаден при неспазване на изискването за мотивиране съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, както и в нарушение на чл. 35 АПК. Не били извършени допълнителни процедурни действия по проверка и изискване на допълнителни разяснения и данни, като органът формално бил приел, че дейност липсва. Не било съобразено, че фамилия М. е в България повече от 10 години и развива бизнес и в И. и О., като сочи успехите, които има и на българския пазар. Не били спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 3

ЗЧРБ и чл. 14, ал. 2 ППЗЧРБ, като не била извършена индивидуална преценка на подаденото заявление и лицето било лишено от възможността да защити правата си. Нарушен бил и принципът на служебното начало. Позовава се на решение по адм. дело № 11198/2025 г. на ВАС, а именно, че обемът на дейността не е от съществено значение. Моли оспорената заповед да бъде отменена, а преписката – върната за ново разглеждане.

В открито съдебно заседание жалбоподателят М. Т. М., редовно призован, не се явява. Чрез процесуалния си представител поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Твърди, че от събрания доказателствен материал се доказва константната, последователна и активна търговска дейност на жалбоподателя с големи български компании като „П.“ и „С.“ и две ирански компании – „А. А.“ и „Х.“. Не били направени насрещни проверки между дирекция „Миграция“ и партньорите на жалбоподателя. Били установени и изпълними предпоставките на чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ. Моли оспорената заповед да бъде отменена, а преписката – върната за ново разглеждане.

Ответникът началник на отдел „Миграция“ - СДВР, редовно призован, не се явява. Чрез процесуален представител изразява становище за неоснователност на жалбата и моли същата да бъде оставена без уважение. Подробни съображения са изложени в писмени бележки. В тях се мотивира и като отказ за издаване на разрешение за продължително пребиваване деклариране на неверни данни по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ. Претендира се юрисконсултско възнаграждение. Направено е възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не представя заключение.

Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав, като обсъди твърденията на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 20.04.2026 г. е подадено от М. Т. М., [дата на раждане], гражданин на И., заявление за предоставяне право за продължително пребиваване на чужденец в Република България с посочен чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ /аз съм представител на чуждестранно търговско дружество с регистрирано от БТПП търговско представителство в Република България/, към което е приложил разрешение за пребиваване със срок до 29.04.2026 г., сертификат от председателя на БТПП от 17.04.2026 г. за вписване на търговско представителство Х. А. Ко. /Н. А. Со./ и представител по право - жалбоподателя, декларация за адрес – [населено място], [улица], ет. 2, ап. 6.

С писмо от 11.05.2026 г. от заявителя са изисквани доказателства за извършени дейности, свързани с търговското представителство с партньори, преведени и легализирани за периода от 01.04.2025 г. до момента на издаване на писмото, като същият е предупреден, че при неизпълнение производството се прекратява.

Подадено е заявление на 14.05.2026 г., към което са представени документи с данни за финансови резултати, за издадени фактури и търговски отношения.

Видно от становище на началник 02 група АОЧ-СЗМ-ОМ-СДВР не се доказва дейност от страна на представителя, а представените документи касаели Република И. и Република К., не били представени доказателства за проведени срещи, сключени договори или осъществени други взаимоотношения с български партньори, които да показват някакво участие на чуждия гражданин и някаква дейност на търговското представителство.

Поради това, че чуждият гражданин не осъществява дейност на търговски представител, на основание чл. 26, ал. 2 във връзка с чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ със заповед рег. № 513з-5889/29.05.2026 г. на „за“ началника на отдел „Миграция“ – СДВР на М. Т. М., [дата на раждане], гражданин на И., се отказва предоставяне право на продължително пребиваване в Република България.

Заповедта е връчена на 02.06.2026 г.

По делото са приети доказателства: удостоверяващи връзката между заявителя и Х. А. Ко /Н. А. Со./, бизнес план на дружеството, решение за вписването му от 30.10.2025 г. на председателя на БТПП; удостоверяващи връзката между заявителя и А. А. Вила С. К. /А. А. Vila S. С./, бизнес план на дружеството, решение за вписването му от 29.06.2015 г. на председателя на БТПП и сертификат на председателя на БТПП от 10.10.2025 г.; каталог на марката S. age и визитни картички; информация и документи относно регистриране на двете дружества в БТПП; търговска кореспонденция; удостоверяващи производството и вноса на стоки на българския пазар и реализирането им на пазара, вкл. и извършените плащания.

В съдебно заседание са изслушани свидетелските показания на А. Х. М. - братовчед на жалбоподателя, които съдът кредитира като дадени в съответствие със събрания писмен доказателствен материал, отчитайки и евентуалната заинтересованост на свидетеля от изхода на делото. Свидетелят обяснява, че баща му и чичо му са в България от преди 15 години - инвестират, купили са земя и са направили склад. Братовчед му дошъл през 2022 г., за да развива бизнес. От фирма А. А. Вила С. К. са го изпратили за реклама – бил е представител. Помогнали му да има среща с представители на „П.“, „Т.“, „С.“, „М.“, като вече имали резултат. Дава пример за компетентността на М. Т. М. относно използването на стоки /напр. плочки/ и в разговорите с клиенти, както и относно доставката на стоки за „П.“ след производство в К. чрез фирмата на свидетеля и очакваната доставка за „С.“. Обяснява, че Х. А. Ко е по-голяма като фирма от А. А. Вила С. К. и след като са видели успеха на жалбоподателя, са поискали регистрирането им в България. Отнело е години при провеждане на срещи, но успех имало преди 6-7 месеца.

При така установеното от фактическа страна Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима. Подадена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, подлежащ на съдебен контрол, от активно легитимирано лице - адресат на акта и засегнат неблагоприятно от него, в указания 14-дневен срок съгласно чл. 26, ал. 12 ЗЧРБ във връзка с чл. 149, ал. 1 АПК.

Разгледана по същество, жалбата е **ОСНОВАТЕЛНА**.

На първо място, отказът е издаден от компетентен административен орган съгласно чл. 23, ал. 7 ЗЧРБ /заповеди на директора на СДВР – л. 168 – л. 170, л. 337 от делото, удостоверение от началник на 01 сектор към отдел „Човешки ресурси“ СДВР – л. 338/, поради което не е налице основание за прогласяване на неговата нищожност по смисъла на чл. 168, ал. 1 и ал. 2 във връзка с чл. 146, т. 1 АПК.

На второ място, отказът е издаден при липсата на ясни мотиви, при допуснати съществени процесуални нарушения, в противоречие с материалния закон и неговата цел.

На основание чл. 26, ал. 2 ЗЧРБ „отказва се издаване на разрешение за пребиваване или продължаване на срока за пребиваване в страната на чужденец, за когото е установено, че не отговаря на условията по чл. 24, 24а - 24г, 24е, 24з, 24и, 24к, 24м, 24н, 24о, 24п, 24р и 24с, 25, 33а, 33г и 33к - 33м, 33п и 33т.“.

На основание чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ „разрешение за продължително пребиваване могат да получат чужденци, които притежават виза по чл. 15, ал. 1 и са представители на чуждестранно търговско дружество, представило документи за: данъчна изрядност, за годишен оборот в размер най-малко на 100 000 лева или тяхната равностойност в чуждестранна валута, изчислена по официалния курс на Българската народна банка, валиден в деня на приемане на редовните документи за регистрация на търговското представителство в Българската търговско-промишлена палата, придобит за период от всяка от две последователни години преди регистрацията на търговското му представителство; удостоверение за актуално състояние на чуждестранното лице,

издадено не по-рано от 6 месеца и с валидност 6 месеца от датата на издаването му от съответния компетентен орган по регистрацията, съобразно националното му законодателство; тези обстоятелства се удостоверяват при издаването на сертификат от Българската търговско-промишлена палата в резултат на предоставени от чуждестранното лице официални документи от страната по регистрацията на търговското дружество; разрешение за пребиваване на това основание могат да получат до двама представители на чуждестранното търговско дружество; при постъпило искане за продължаване срока на пребиваване на това основание Българската търговско-промишлена палата издава нов сертификат след деклариране от търговския представител на извършената от него дейност в периода на предходното пребиваване и в изпълнение на програмата за дейността на представителството; наличие на доказателства за офис, осъществени представителни действия и/или взаимоотношения с български партньори и удостоверение за актуално състояние на чуждестранното лице с валидност 6 месеца от датата на издаването му; чуждестранното лице е задължено в 30-дневен срок от настъпването на промяна в обстоятелствата в своята регистрацията да представи удостоверение за актуално състояние, издадено не по-рано от 6 месеца от съответния компетентен орган по регистрацията, съобразно националното му законодателство; търговското представителство е задължено в 7-дневен срок от настъпила промяна в обстоятелствата по регистрацията на представителството да ги декларира писмено в Българската търговско-промишлена палата, която своевременно уведомява за това дирекция „Миграция“; при наличие на данни, че търговското представителство не отговаря на законовите изисквания, компетентните държавни органи информират Българската търговско-промишлена палата с цел предприемане на действия за заличаването му; за извършеното заличаване на търговското представителство се уведомяват органите за административен контрол на чужденците в Република България“.

От тълкуването на цитираната разпоредба се установява, че разрешение за продължително пребиваване могат да получат чужденци, които са представители на чуждестранно търговско дружество и които представят конкретни документи, сред които и сертификат от Българската търговско-промишлена палата. В случая в оспорения акт не са изложени твърдения за липсата на който и да е било от изброените по-горе документи, за да се постанови отказ. Напротив – представен е сертификат от председателя на БТПП от 17.04.2026 г. за вписване на търговско представителство Х. А. Ко. /Н. А. Со./ и представител по право – жалбоподателя. Представените със заявлението документи относно това дружество обаче не са обсъдени от органа, издал оспорвания акт, като същият не е съобразил, че е подадено заявление за предоставяне право за продължително пребиваване на чужденец в Република България, а не – за продължаване срока на пребиваване.

Дори и да се приеме, че се иска продължаване срока на пребиваване предвид вече разрешеното такова до 29.04.2026 г., видно от представените доказателства, това е следвало да бъде посочено изрично от органа, издал акта. От описаното в акта би могло единствено да се предположи, че отказът е формиран въз основа на хипотезата на чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ, че при постъпило искане за продължаване срока на пребиваване на това основание БТПП издава нов сертификат след деклариране от търговския представител на извършената от него дейност в периода на предходното пребиваване и в изпълнение на програмата за дейността на представителството. В случая липсват данни по делото, че предоставеното на жалбоподателя право на продължително пребиваване е обусловено от дейността на някое от двете ирански дружества, за да се изискват данни за извършената от търговския представител дейност в изпълнение на програмата на представителството, както и доказателства за осъществени представителни действия и/или взаимоотношения с български партньори.

Оспореният акт не съдържа конкретни факти за представителството на кое от двете дружества Х. А. Ко /Н. А. Со./ и А. А. Вила С. К. /А. А. Vila S. C./ не се представят доказателства от страна на заявителя - за провеждането на срещи, сключването на договори и възникването на други отношения. Напротив – това се опровергава от събрания по делото доказателствен материал. Действително някои от писмените доказателства са с дати следващи, издаването на акта, но чрез тях се доказва осъществяването на преговори в продължителен период от време за постигането на конкретен резултат, като следва да се уточни, че търговските отношения по принцип не се появяват еднократно и изискват усилия от страните по тях, но липсата на съгласие между страните за предоставянето на услуги или стоки не означава липсата на търговски преговори, проведени срещи и получени оферти.

Административният орган единствено е цитирал съдържанието на чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ, но не е посочил коя е приложимата хипотеза. Въпреки че е спазена установената писмена форма и са обективирани фактически и правни основания /чл. 59, ал. 2, т. 4 и т. 5 АПК/, налице е неяснота във волята на органа за основаниято, което е мотивирало отказа му, като тази неяснота води и до невъзможност да се разграничи дали се отказва издаване на разрешение за пребиваване или продължаване на срока за пребиваване в страната на чужденец.

Посочено е като основание единствено – неосъществяване на дейност на търговски представител, което качество всъщност има жалбоподателят с оглед представените по делото доказателства от БТПП. С писмо от 11.05.2026 г. от заявителя са изискани доказателства за извършени дейности, свързани с търговското представителство с партньори, преведени и легализирани с начална дата 01.04.2025 г. От това писмо обаче не се установява къде следва да бъдат извършени тези дейности и по отношение на кое търговско представителство – Х. А. Ко /Н. А. Со./ и/или А. А. Вила С. К. /А. А. Vila S. C./. В случая отказът е обективиран на формално основание, без да е изяснена действително осъществилата се фактическа обстановка по смисъла на чл. 35 АПК. Органът е бил длъжен преди произнасяне да укаже отстраняването на нередовности на заявлението по реда на чл. 30, ал. 2 АПК, ако приема, че има такива, респ. да изиска допълнителни документи по чл. 14, ал. 2 ППЗЧРБ, удостоверяващи твърденията на заявителя, като съобрази и, че при неизпълнение същият прекратява производството. В конкретното административно производство е предоставена възможност на заявителя, но от писмото не става ясно каква дейност подлежи на доказване, къде, кога и по отношение на кое търговско представителство. При това съдът намира, че са нарушени принципите на процеса, разписани в чл. 7 – чл. 9 АПК.

На следващо място, е важно да се отбележи, че съгласно чл. 19, т. 1 ППЗЧРБ за получаване право на продължително пребиваване на основание чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ чужденецът прилага документите по чл. 14, ал. 1 и сертификат за актуална регистрация на търговското представителство в БТПП, издаден не по-рано от един месец преди представянето му, в който трябва да е посочено, че са изпълнени обстоятелствата по чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ. Сертификатът е официален документ по смисъла на чл. 179, ал. 1 ГПК и удостоверява с обвързваща доказателствена сила изпълнението на изискванията на чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ. В случая такъв сертификат е издаден, като изрично е посочено в него доказване на обстоятелствата по чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ от чуждестранното дружество. Освен сертификата, е издадено и решение за вписване в единния търговски регистър на БТПП. Дори и да се приеме, че тези документи сами по себе си не водят до задължително получаване право на продължително пребиваване на основание чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ, вкл. и предвид това, че производството по регистрация на търговско представителство в БТПП и производството по предоставяне на получаване право на продължително пребиваване са две различни производства, то всеки орган извършва собствена проверка. Проверка, че кандидатът отговаря на изискванията на чл. 24, ал. 1, т. 6 ЗЧРБ, не е

извършена от началника на отдел „Миграция“ – СДВР, като не са обсъдени представените от заявителя доказателства, вкл. и издадения от председателя на БТПП сертификат.

Прави впечатление, че за първи път в писмени бележки ответникът прави опит да мотивира отказа и с друго основание - чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ поради представяне на документ с невярно съдържание или деклариране на неверни данни. Съдът не се отклонява от многократно изразяваното си становище, че е недопустимо осъществилата се фактическа обстановка да се установява въз основа на твърдения досежно фактите и обстоятелствата от значение за случая, изложени от страните за първи път в хода на съдебното производство, в което съдът всъщност осъществява контрол за законосъобразност на оспорения акт и същият не следва да допълва/изменя волята на административния орган, изразяващо се в подмяна на съображенията, мотивирали преценката на органа. Съдът е длъжен да обсъди писмените доказателства, приложени към преписката, и да провери дали са относими към спора, когато в административния акт са изложени конкретни фактически основания за отказ. Чрез обсъждане на писмените доказателства или твърденията на страните съдът не може да санира и допълни оспорения административния акт. Не е допустимо преценяването на законосъобразността на акта на фактически и правни основания извън тези, които е посочил издаващият го орган, както и излагане на мотиви от съда по един немотивиран от административния орган акт. Правораздавателният контрол цели обезпечаване на субективните права и интереси на адресата на акта при наличието на властническо волеизявление. Мотивите за издаването на акта не могат да бъдат допълвани след приключване на процедурата по издаване на административния акт и неговото съобщаване, доколкото страната е била напълно лишена от възможността да разбере причините, довели до обективизиране на конкретното решение и съответно да организира адекватно защитата си, а съда - да извърши съдебен контрол за законосъобразност.

Извод: актът следва да се отмени като незаконосъобразно издаден съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 - т. 5 АПК.

Преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне съгласно чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, който следва да установи конкретната фактическа обстановка, подкрепена с писмени доказателства, и да формира окончателните си правни изводи, да предостави възможност на заявителя да участва в административното производство, вкл. и да представи доказателства с цел изясняване на спорите факти и обстоятелства относно спазването на изискванията за предоставяне право на продължително пребиваване в Република България /чл. 34 и следващите във връзка с чл. 7 – чл. 9 от АПК/, така че заявителят да разбере причините, поради които повторно му се отказва, съответно – при евентуално оспорване съдът да извърши преценка законосъобразно ли е обективиран отказът.

Въпреки изхода от спора разноски не следва да бъдат присъдени на жалбоподателя, тъй като такива не са поискани.

Така мотивиран, **Административен съд София-град. Първо отделение. 85-и състав**
РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед рег. № 513з-5889/29.05.2026 г. на „за“ началника на отдел „Миграция“ - Столична дирекция на вътрешните работи.

ИЗПРАЩА преписката за ново произнасяне от административния орган по заявлението за предоставяне право за продължително пребиваване на чужденец в Република България, подадено на 20.04.2026 г. от М. Т. М., [дата на раждане], гражданин на И., **в едномесечен срок** от влизане в сила на настоящия съдебен акт в съответствие със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в него.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от

съобщаването му на страните до Върховен административен съд на Република България чрез Административен съд София-град.

ПРЕПИС от решението да се изпрати на страните на основание чл. 138, ал. 3 във връзка с чл. 137 АПК.

СЪДИЯ: